

GRAŻYNA WOJSZNIS
Politechnika Szczecińska
Biblioteka Główna

Transformacja zawodu bibliotekarza na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci (na przykładzie Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej) i jego perspektywy

Początki rozwoju zawodu bibliotekarza czyli przeobrażenie zajęcia w zawód w okresie międzywojennym, podniesienie poziomu świadomości profesjonalnej w okresie powojennym i obecnie nieustające dyskusje na temat charakteru działalności bibliotekarskiej to kolejne etapy kształtowania się tego zawodu w naszym kraju.

Wykształcenie kadry bibliotecznej, struktura organizacyjna i metody pracy oraz komunikacja społeczna w bibliotece podlegają przeobrażeniom pod wpływem zachodzących przemian gospodarczych, społecznych, ekonomicznych, kulturowych i technicznych. Wszystkie te czynniki wymuszają konieczność przystosowywania umiejętności współczesnego bibliotekarza do zmieniających się potrzeb użytkowników (szczególnie wyraźnie widać to na przykładzie bibliotek akademickich uczelni technicznych).

Gromadzenie, opracowanie i udostępnianie zbiorów nie zawsze były podstawowymi funkcjami działalności bibliotek.

W pierwszym okresie główną troską działalności bibliotekarskiej było gromadzenie książek, natomiast rolą bibliotekarza (czyli dworzanina, amatora, miłośnika książek, kustosa zebranych skarbów) było strzeżenie ich przed czytelnikiem. Dopiero w połowie XIX wieku zaczął kształtować się **samodzielny zawód bibliotekarski**.

Intensywny rozwój bibliotekarstwa polskiego nastąpił po 1917 roku. Likwidacja analfabetyzmu poprzez upowszechnienie książki i propagandę biblioteczną, wskazania polityki kulturalnej stworzyły nowy wizerunek bibliotekarza – zajmującego czynną postawę społeczną, znającego polityczne i ekonomiczne uwarunkowania tamtych czasów. W tym też okresie nastąpił rozwój sieci bibliotek publicznych, bibliotek naukowych, bibliotek fachowych. Spowodowało to ożywienie się nurtu opracowywania zbiorów, sporządzania wykazów bibliograficznych w celu rozpowszechniania ich poza biblioteką. Wymagało to **profesjonalnej kadry bibliotecznej**.¹

W latach powojennych niedobór wykwalifikowanej kadry naukowej w Polsce spowodował zahamowanie rozwoju bibliotekarstwa. Bibliotekarz przestał być naukowcem a jego działalność badawcza przeszła na plan dalszy. Sytuację zmienił rozwój studiów

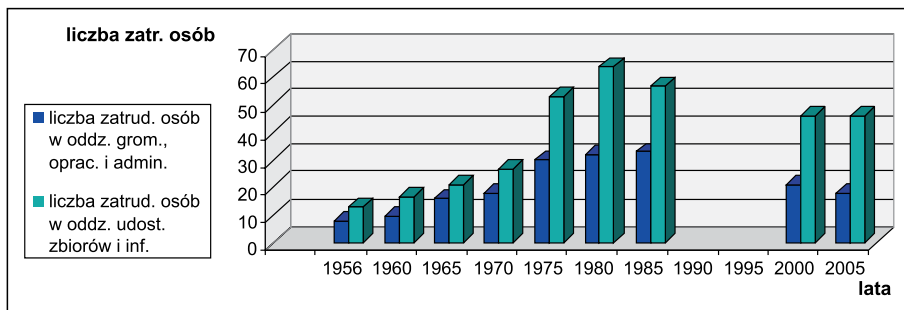
¹ A. Łysakowski (red.): *Bibliotekarstwo naukowe z uwzględnieniem dokumentacji naukowo-technicznej*, Warszawa 1956, s. 11-19

bibliotekoznawczych przygotowujących do zawodu. Ostatnie lata to okres poszukiwania nowych struktur organizacyjnych i metod pracy, rozwoju kadry bibliotecznej, podnoszenia jej kwalifikacji.

Zjawiska te znajdują odzwierciedlenie w dziejach Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej. Swoje początki datuje ona od roku 1946, jej organizatorami były osoby nie posiadające przygotowania zawodowego ani dłuższego stażu w bibliotece. Wiedzę zdobywano w trakcie wykonywania zawodu na rozmaitych kursach bibliotekarskich i studiach na Uczelni.² Trudno też mówić tu o konkretnych stanowiskach pracy.

Od roku 1955 nastąpił szybki rozwój biblioteki, kiedy to przystąpiono do realizacji koncepcji Józefa Czerniego: **zdecentralizowania form udostępniania zbiorów** poprzez organizację sieci **specjalistycznych czytelni wydziałowych**, które początkowo miały pełnić funkcję agend Oddziału Udostępniania Zbiorów. Wkrótce jednak okazało się, że wymogi koordynacji, ujednoczenia ewidencji księgozbiorów, przejrzystość układu oraz konieczność podejmowania wspólnych decyzji czy akcji, spowodowały szereg powiązań i zależności czytelni wydziałowych od innych jednostek organizacyjnych Biblioteki Głównej. Okazało się, że aby czytelnie mogły rozwijać się prawidłowo muszą przejąć niektóre funkcje nie należące teoretycznie do nich.

Pomimo wielu problemów, udostępnianie zbiorów było zawsze najważniejszą funkcją biblioteki wykonywaną nieraz kosztem prac związanych z gromadzeniem i ich opracowaniem. Podstawowym zadaniem zawsze było i jest zaspokojenie potrzeb użytkowników, przedstawia to struktura zatrudnienia w obu oddziałach na wykresie nr 1.

Rys. 1. Porównanie ilości zatrudnionych pracowników w oddz. grom., oddz. oprac. zbiorów i administracji z ilością zatrudnionych osób w oddz. udostępniania zbiorów i informacji naukowej w BG PS w latach 1949-2005

² M. S. Wielopolska: *Zagadnienia rozwoju Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej w latach 1946-1980*, Zeszyty Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1965 nr 62, s. 27-45

Rok	Ogólna liczba zatrudnionych pracowników	Ilość osób zatrudnionych w oddziale gromadzenia, opracowania zb. i w administracji		Ilość osób zatrudnionych w oddziale udostępniania zbiorów i w oddziale informacji naukowej	
		liczba	%	liczba	%
1956	21	8	38	13	62
1960	27	10	37	17	63
1965	37	16	43	21	57
1970	45	18	40	27	60
1975	83	30	36	53	64
1980	96	32	33	64	67
1985	90	33	37	57	63
1990	78	x	x	x	x
1995	55	x	x	x	x
2000	67	21	33	46	67
2005	64	18	28	46	72

Tabela 1.

W tabeli nr 1 przedstawiono liczbowy i procentowy udział pracowników zatrudnionych w oddziale gromadzenia i opracowania zbiorów i administracji oraz oddziałach udostępniania i informacji naukowej w ogólnej liczbie zatrudnionych osób w Bibliotece Głównej Politechniki Szczecińskiej od roku 1956 do 2005.

Do roku 1985 proporcje te nie ulegały większym zmianom. W oddziale gromadzenia i opracowania zbiorów poziom zatrudnienia wynosił średnio 37,7% a w oddziałach udostępniania i informacji naukowej 62,3%. Następne lata, tj. koniec lat osiemdziesiątych i lata dziewięćdziesiąte to lata burzliwych przemian gospodarczych w kraju (spowodowało to zmniejszenie liczby etatów w bibliotece) oraz powstanie w 1985 roku Uniwersytetu Szczecińskiego co wiązało się z przekazaniem zbiorów i pracowników biblioteki Wydziału Ekonomiczno-Inżynieryjnego Transportu nowo powstającej uczelni. Zniekształciło to obraz statystyk tamtego okresu, stąd brak danych.

Po tym okresie liczba osób zatrudnionych w oddziałach opracowania i gromadzenia obniżyła się do ok. 30% ogółu pracowników na korzyść liczby osób zatrudnionych przy udostępnianiu zbiorów – do ok. 70%.

Zmiany w proporcjach zatrudnienia w obydwu grupach pracowników w ostatnich latach odzwierciedlają przeobrażenia zachodzące w środowisku biblioteki i jej szeroko rozumianym otoczeniu, są skutkiem przemian ekonomicznych, technicznych i społecznych w kraju i na świecie. Zjawiska te prowadzą do zmian w organizacji pracy oraz do *...restrukturyzacji biblioteki na model skoncentrowany na użytkownika.*³

³ K. Materska: *Czy profesje informacyjne mają przyszłość?* W: Biuletyn EBIB [online] 2002 nr 8 (37) [dostęp 17.02.2006]. Dostępny w Internecie: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/37/materska.php>

Układy organizacyjne bibliotek podlegają stałym reorganizacjom, ciągle trwa poszukiwanie lepszych rozwiązań. Generowane są one przez cele, którym mają służyć. Miarą organizacyjnej sprawności jest poziom realizacji zadań i celów, do których osiągnięcia je powołano.⁴

W bibliotekach dominuje **funkcjonalny układ organizacyjny**, czyli typowy podział biblioteki na segmenty gromadzenia, opracowania, przechowywania, udostępniania, informowania oraz administracyjno-techniczny. Wynika on z samego charakteru procesów bibliotecznych, stwarza szansę wysokiego wyspecjalizowania działań. Ma jednak istotne słabości. W strukturze funkcjonalnej segment udostępniania, jakkolwiek zlokalizowany na końcu procesów, jest w istocie równoważny segmentowi gromadzenia lub przechowywania, tzn. nie on rozstrzyga o przebiegu, jakości i sposobie realizacji wszystkich procesów.

W rezultacie istnieje niebezpieczeństwo stworzenia „bibliotek dla bibliotekarzy” przez obniżenie rangi usług w ogólnej hierarchii zadań, a więc redukcji skuteczności działania⁵. Udostępnianie pozostaje na styku struktury uporządkowanej i chaotycznego otoczenia, obustronnie warunkowane, zatem musi być elastyczne, zmienne, łatwo przystosowalne⁶.

W działalności wszystkich instytucji, także bibliotecznych, ujawniają się problemy wymagające nowych i ogólnych, całościowych rozwiązań organizacyjnych, ponieważ cząstkowa poprawa istniejących struktur już nie wystarcza⁷.

Rozpoczęcie prac związanych z wprowadzaniem komputerowego systemu bibliotecznego (początek lat dziewięćdziesiątych) postawiło przed pracownikami biblioteki nowe zadania. Miało to również wpływ na **strukturę organizacyjną i metody pracy** w naszej bibliotece.

Wielość zadań do wykonania i brak możliwości zwiększenia liczby etatów spowodowała konieczność zastosowania **reguły podwójnego przyporządkowania**, czyli **struktury macierzowej**. Polega ona na stwarzaniu specjalnych grup, zespołów problemowych poza układem funkcjonalnym lub na przypisywaniu pracowników do kilku różnych stanowisk pracy⁸. I tak stanowisko do wypożyczeń międzybibliotecznych wspomagane było przez pracownika oddziału gromadzenia zbiorów, który zatrudniony był po ½ etatu w obu jednostkach. Podobnie jest w przypadku Czytelni Głównej, której pracownik zatrudniony jest również w bibliotece wydziałowej – są to przykłady stałego podwójnego podporządkowania.

Natomiast do wspomaganie wypożyczalni w czasie wzmożonego ruchu (początek roku akademickiego), organizowania imprez okazjonalnych (wystawy, Tydzień Bibliotek) – tworzone są zespoły na czas wykonania tych zadań.

Innym zjawiskiem jest **wzajemne przenikanie się stanowisk**. Tak jak pracownicy

⁴ J. Wojciechowski: *Bibliotekarstwo: kontynuacje i zmiany*, Kraków 2001, s. 63

⁵ J. Wojciechowski: *op. cit.*, s. 63-64

⁶ J. Wojciechowski: *op. cit.*, s. 65

⁷ J. Wojciechowski: *op. cit.*, s. 66

⁸ J. Wojciechowski: *op. cit.*, s. 67

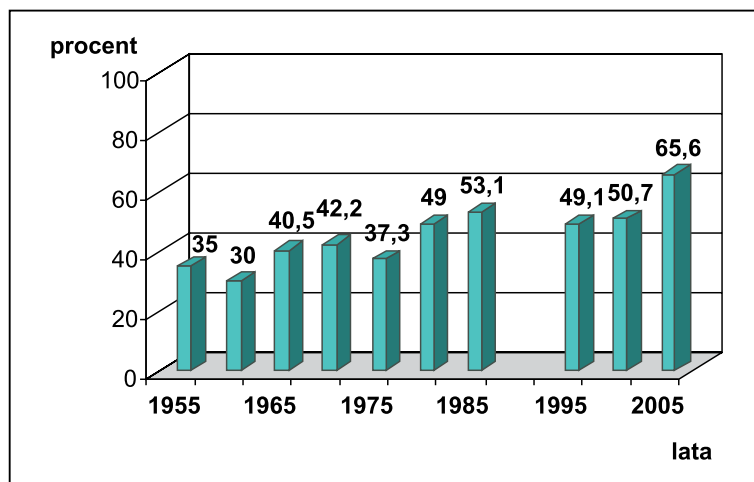
oddziałów gromadzenia i opracowania zbiorów biorą czynny udział w szkoleniu bibliotekarzy pierwszego roku, czy wspomagają Czytelnie Główną w pełnieniu dyżurów sobotnich, tak pracownicy oddziałów udostępniania wykonują prace związane z opracowaniem zbiorów w bibliotekach wydziałowych, np.: tworzenie katalogów topograficznych, kwalifikowanie zbiorów zwartych do działów tematycznych, inwentaryzacja zbiorów i ich retrospekcja oraz obecnie rozpoczęta retrokonwersja zbiorów do bibliotecznego systemu komputerowego ALEPH.

Ciągle trwają poszukiwania najlepszych rozwiązań organizacji pracy biblioteki.

Większe możliwości są wówczas, gdy pracownicy posiadają szeroki zakres wiedzy, umożliwiającą pracę na różnych stanowiskach, szczególnie dotyczy to oddziałów udostępniania i informacji naukowej.

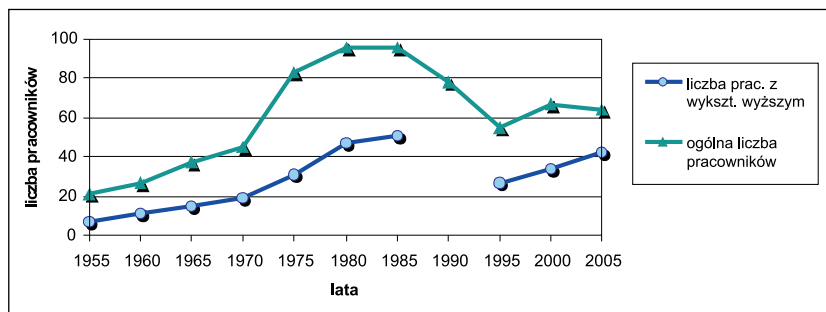
Komputeryzacja, a w szerszym ujęciu zjawiska zachodzące w świecie nauki i techniki, tj. powstawanie nowych technologii informacyjnych i komunikacyjnych, oraz zmiany gospodarcze, polityczne i ekonomiczne wymagają większej wiedzy, wyższego wykształcenia, **ciągłego podnoszenia kwalifikacji**.

Znajduje to odzwierciedlenie w udziale kadry z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie zatrudnionych osób również w Bibliotece Głównej Politechniki Szczecińskiej.

Rys. 2. Procentowy udział kadry z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie zatrudnionych osób w Bibliotece PS w latach 1955-2005

Jak wynika z wykresu nr 2 liczba pracowników z wykształceniem wyższym stopniowo wzrasta. Początkowo (lata 1949-1960) kształtowała się na poziomie ok. 30% ogółu zatrudnionych osób, lata sześćdziesiąte i siedemdziesiąte to poziom ok. 40%, osiemdziesiąte i dziewięćdziesiąte to już ok. 50%. Niestety i tutaj niemożliwe okazało się odtworzenie danych z przełomu lat 1980-1990 (brak danych). Ostatnie lata wskazują na dalszy wzrost – w roku 2005 udział kadry z wykształceniem wyższym wynosił ponad 65%. Te same dane w ujęciu ilościowym przedstawia wykres nr 3 i tabela nr 2.

Rys. 3. Ilościowy udział kadry z wykształceniem wyższym w ogólnej liczbie zatrudnionych osób w Bibliotece PS w latach 1955-2005

	1955	1960	1965	1970	1975	1980	1985	1990	1995	2000	2005
Liczba prac. z wykształceniem wyższym	7	11	15	19	31	47	51	x	27	34	42
Ogólna liczba pracowników	21	27	37	45	83	96	96	78	55	67	64

Tabela 2.

Zjawisko to pośrednio wynika z charakteru uczelni, w której i dla której biblioteka funkcjonuje. Biblioteka naukowa wyższej szkoły technicznej musi spełniać wysokie wymagania stawiane jej przez określoną grupę użytkowników. Wymusza to nie tylko doskonalenie technik i organizacji pracy ale i konieczność nadążania za szybko zmieniającym się „światem” nauki i techniki. Tworzone są nowe stanowiska pracy np. ds.: informacji elektronicznej, informacji komputerowej, informacji obsługi użytkowników i szkoleń, dokumentów elektronicznych, czasopism elektronicznych, wydawnictw elektronicznych, informacji internetowej czy najbardziej wśród nich tradycyjnie brzmiące stanowisko ds. wyszukiwania informacji. Pisze o tym dr Artur Jazdon w swoim referacie „O nowych stanowiskach, specjalnościach i zawodach, czyli czy bibliotekarz to... nadal bibliotekarz?”⁹

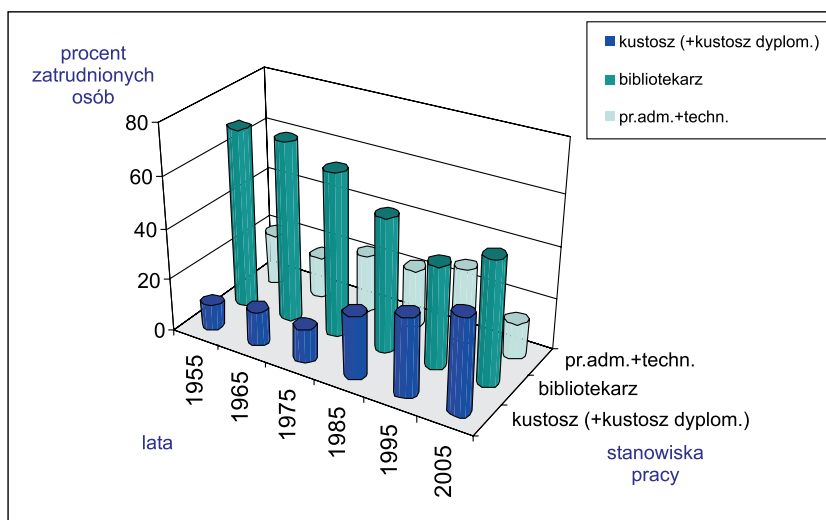
W niedużych zespołach, wyodrębnianie stanowisk występuje w mniejszym stopniu. Bardziej widoczne jest **zjawisko poszerzania zadań i zakresów czynności** – wzajemnego uzupełniania. Coraz trudniej skonkretyzować zakresy czynności dla poszczególnych osób, co wynika z konieczności pracy nieraz na kilku stanowiskach.

⁹ A. Jazdon: *O nowych stanowiskach, specjalnościach i zawodach, czyli czy bibliotekarz to...nadal bibliotekarz?* W: *Innowacyjność organizacyjna i zawodowa w bibliotekach. Materiały z konferencji bibliotekarzy województwa lubuskiego „Organizacja i zarządzanie biblioteką”*. Kalsk, 21-22 września 2004 r. Zielona Góra 2005, s. 46

Redukcja niektórych stanowisk, działów (pracownia reprograficzna), powierzenie wykonywanych przez nie prac (oprawa zbiorów) wyspecjalizowanym firmom lub osobom z zewnątrz, pozwala na przesunięcia pracowników na stanowiska związane z obsługą użytkownika bez zwiększania liczby etatów, na które zawsze jest deficyt.

Ze względu na podstawową działalność pracowników bibliotek podzielić można na pracowników służby bibliotecznej i bibliotekarzy dyplomowanych. Służba biblioteczna jest najbardziej rozbudowaną grupą, której tabele stanowisk obejmują: starszych kustoszy, kustoszy, starszych bibliotekarzy i bibliotekarzy, młodszych bibliotekarzy, pomocników bibliotekarzy, starszych magazynierów, magazynierów, starszych i młodszych konserwatorów bibliecznych. Poszczególnym stanowiskom odpowiada różny podział pracy i związany z nim odmienny zakres wymagań kwalifikacyjnych, od wykształcenia średniego, aż do wyższego i wyższego bibliotekarskiego dla kustoszy i starszych kustoszy.¹⁰

Na wykresie nr 4 i w tabeli nr 3 przedstawiono udział poszczególnych grup pracowników służby bibliotecznej Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej w ogólnej liczbie pracowników od 1955 roku.

Rys. 4. Rozwój kadry pracowniczej Biblioteki PS w latach 1955-2005

Udział pracowników wykwalifikowanych, z długim stażem w zawodzie bibliotekarza (starszych kustoszy dyplomowanych, starszych kustoszy, kustoszy dyplomowanych, kustoszy) wśród kadry naszej biblioteki stopniowo zwiększał się. W początkowych latach wynosił 10% – 1955 r. i do końca lat siedemdziesiątych utrzymywał się na mniej więcej stałym poziomie 13%. Po roku 1985 (oddzielenie Biblioteki Wydziału Inżynierjno-Ekonomicznego Transportu) liczba kustoszy stanowiła 25% ogólnej liczby pracowników i od tego roku systematycznie rosła. W 2005 r. osiągnęła najwyższy poziom – ponad 37%.

¹⁰ Z. Żmigrodzki: *Bibliotekarstwo*, Warszawa 1998, s. 383

Lata Stanowiska	1955	1965	1975	1985	1995	2005
kustosze (w tym kustosze dyplom.)	10	13,5	13,2	25	30,9	37,5
bibliotekarze	70	70,3	63,9	52,1	40	48,4
pr. techn.+admin.	20	16,2	22,9	22,9	29,1	14,1

Tabela 3. Procentowy podział kadry BGI PS na poszczególne grupy pracowników

Jest to wynikiem zatrudniania nowej kadry pracowniczej z wyższym wykształceniem bibliotekarskim, długiego stażu pracowników w zawodzie bibliotekarza oraz podnoszenia kwalifikacji w trakcie wykonywania zawodu.

Funkcjonowanie biblioteki, a poprzez to stopień zaspokojenia potrzeb użytkownika zależy również od umiejętności wykorzystania posiadanej wiedzy przez bibliotekarza, jego zdolności percepcyjnych, postawy społecznej, od kwalifikacji komunikacyjnych.

Biblioteki dysponują różnorodnymi formami przekazu np.: książkami, czasopismami, kasetami magnetofonowymi, wideokasetami, dyskietkami czy dyskami CD-ROM. Posługują się one *...różnymi językami, odmiennymi systemami semiotycznymi*.¹¹ Posługiwanie się nimi wymaga odpowiednich kwalifikacji, znajomości współczesnych źródeł wiedzy, umiejętności odczytywania ich. Obecnie *...komunikowanie się należy do głównych zadań i sposobów pracy bibliotekarza*.¹²

Generalnie uważa się, że w procesie komunikowania biblioteka pełni rolę pośrednika pomiędzy nadawcą (np. autorem książki, artykułu) a odbiorcą informacji (użytkownik biblioteki). Bywa tak wówczas gdy bibliotekarz obsługując czytelnika udostępnia mu zbiory zgromadzone w bibliotece. Sądzę, że rację ma dr Małgorzata Kisilowska uważając, iż współcześnie biblioteka nie może być postrzegana wyłącznie jako pośrednik, udostępniający cudze komunikaty.¹³ Przy przygotowywaniu zestawień tematycznych, tworzeniu baz danych bibliotekarz wykonuje pracę twórczą korzystając z własnej wiedzy i umiejętności oraz dostępnych mu zbiorów, jest ich autorem. Biblioteka pełni więc w tym przypadku rolę nadawcy informacji.

Komunikacja może być werbalna (rozmowa, dyskusja) i niewerbalna (pisemna, wizualna). Jej forma i treść zależą od kompetencji językowych i merytorycznych nadawcy i odbiorcy, od wiedzy, kwalifikacji, sposobu myślenia oraz od technicznych możliwości osoby tworzącej komunikat. Wpływa to na stopień zaspokojenia potrzeb użytkownika.

Pracownicy biblioteki swoją efektywnością i skutecznością działania, tworzą wizerunek biblioteki, mają wpływ na jej postrzeganie przez osoby korzystające z jej usług i przez środowisko w którym ona funkcjonuje.

¹¹ J. Wojciechowski: *op. cit.*, s. 102

¹² M. Kisilowska: *Już nie wiem jak mam do Ciebie mówić czyli komunikacja w bibliotece*, Warszawa 2001, s. 125

¹³ M. Kisilowska: *op. cit.*, s. 21

Przyszłość zawodu bibliotekarza zależy w dużej mierze od samych bibliotekarzy. Nieustannie zmieniające się środowisko, oczekiwania użytkowników muszą determinować do ciągłego podnoszenia kwalifikacji. Tylko w ten sposób zdołają pokonać wszelkie trudności wynikające z otaczającej ich szybko zmieniającej się rzeczywistości.

Niezależnie od tego gdzie będzie miejsce pracy bibliotekarza – czy w bibliotece, do której przyjdzie użytkownik z zapytaniem, czy też w domu przed komputerem, będzie on specjalistą informacji, organizatorem wiedzy, infobrokerem, **managerem informacji**. Jak od mała którego zawodu wymaga się już teraz od bibliotekarza wielu specjalizacji oraz permanentnej edukacji. Po to by usatysfakcjonować użytkownika musi on najpierw poznać jego potrzeby, zrozumieć go, znać istniejące źródła informacji, znać dostęp do nich, umieć je odczytać i przekazać zdobyte informacje w pożądanej formie. Zawód ten zdominuje informacja naukowa i informatyka, to w nich jest jego przyszłość. Zapewne zmieni on swoją nazwę, jak to już się dzieje na zachodzie, zmieni swój charakter, podniesie się jego ranga – wejdzie w kolejny etap swojej historii, lecz to od nas zależy czy nadal będzie w nim miejsce dla nas-bibliotekarzy.

Bibliografia

1. Jasińska T.: *Biblioteka i bibliotekarze w 40-leciu Politechniki Szczecińskiej*. W: Biblioteka i bibliotekarze w 40-leciu Politechniki Szczecińskiej. Pamięci ludzi i zdarzeń. Sesja jubileuszowa 8 kwietnia 1987 roku. (Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1987 nr 2). Szczecin: Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Szczecińskiej, 1987
2. Jazdon A.: *O nowych stanowiskach, specjalnościach i zawodach, czyli czy bibliotekarz to...nadal bibliotekarz?* W: Innowacyjność organizacyjna i zawodowa w bibliotekach. Materiały z konferencji bibliotekarzy województwa lubuskiego „Organizacja i zarządzanie biblioteką”. Kalsk, 21-22 września 2004 r. Zielona Góra: Pro Libris, 2005
3. Kisilowska M.: *Już nie wiem jak mam do Ciebie mówić czyli komunikacja w bibliotece*. Warszawa: Centrum Edukacji Bibliotekarskiej, Informacyjnej i Dokumentacyjnej, 2001
4. Kołodziejska J.: *Wybrane problemy kształcenia bibliotekarzy*, Bibliotekarz 1993, nr 7-8, s. 20-24
5. Łysakowski A. (red.): *Bibliotekarstwo naukowe z uwzględnieniem dokumentacji naukowo-technicznej*. Warszawa: PWN, 1956
6. Materska K.: *Czy profesje informacyjne mają przyszłość?* Biuletyn EBIB [online] 2002 nr 8 (37) [dostęp 17.02.2006]. Dostępny w Internecie: <http://ebib.oss.wroc.pl/2002/37/materska.php>
7. Siadkowski S.: *Wykaz pracowników Biblioteki PS w latach 1946-1986*. W: Biblioteka i bibliotekarze w 40-leciu Politechniki Szczecińskiej. Pamięci ludzi i zdarzeń. Sesja jubileuszowa 8 kwietnia 1987 roku. (Prace Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1987 nr 2). Szczecin: Wydawnictwo Uczelniane Politechniki Szczecińskiej, 1987, s. 133-150
8. Wielopolska M.S.: *Zagadnienia rozwoju Biblioteki Głównej Politechniki Szczecińskiej w latach 1946-1980*, Zeszyty Naukowe Politechniki Szczecińskiej 1965 nr 62.

Prace Monograficzne 24

9. Wojciechowski J.: *Bibliotekarstwo: kontynuacje i zmiany*. Kraków: Wydaw. Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2001
10. Żmigrodzki Z. (red.): *Bibliotekarstwo*. Warszawa: Wydaw. SBP, 1998
11. Sprawozdania z pracy Biblioteki Głównej PS 1973-2005

Transformation of librarian's profession within the last decades (Main Library of the Szczecin University of Technology case) and its future

Paper elaborates some stages of development librarian's profession in Poland, starting from interwar period. Economical, social and technical changes clearly influence on education and work methods of librarians. Quick adaptation of librarians skills to changing needs of users became constant feature of this profession. Libraries working at technical universities are the best example of this situation.